

อนุப்புพิกธา ๕

พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๖ ณ พุทธสถานสันตือโคก

นี่ก็เข้าพรรษาแล้วนะ คราวนี้เราเข้าพรรษา ก็ควรจะตั้งถ้อย
ยัญพิธี หรือพิธีการ หรือในกาละ เรียกว่า เป็นฤกษ์ก็ได้ เป็นฤกษ์ดี
เข้าพรรษานี้ถือเป็นฤกษ์ เป็นการกำหนดหมาย เป็นการประชุม
ฤกษ์นี่เป็นการประชุม เป็นการรวม รวมเอาพลังเลยทั้งนั้นแหละ
พลังทางคน พลังทางวัตถุ พลังทางจิตวิญญาณ โดยเฉพาะ พลัง
ทางจิตวิญญาณ มีพลังงานทางจิตวิญญาณมารวมเข้า มาทำ
อะไร ให้มันเป็นน้ำหนัก เป็นคุณค่า ให้เกิดประโยชน์มากๆ

เข้าพรรษาก็เป็นวิธีการของคน พระพุทธเจ้าท่านพยายาม
กระทำขึ้นไว้ ให้แก่คนมารวมกัน แล้วให้อยู่กับที่ ไม่ต้องเร่ร่อนไป
ไหน เพราะเวลาปักหลักอยู่นี้ เราทำอะไรเป็นขึ้นเป็นอันดี ถ้าทำ
แล้วก็ตะรอนๆ เดียวก็ไปโน่นเดี๋ยวก็มานี่ จับๆจตๆ ร่อนๆ เร่ๆ
ไม่ได้เรื่องอะไร ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน มันต้องทำยำๆ ซ้ำๆ ซากๆ อยู่
กันอย่างนั้นละ มุ่นอยู่อย่างนั้นละ มันจะเป็นขึ้นเป็นอัน อันนี้ก็

พิธีการ ย้ายไปก็เป็นพิธีการเหมือนกัน แต่เราต้องรู้ว่า เมื่อใดควรเคลื่อนย้าย ควรเปลี่ยนแปลงบ้าง เมื่อใดควรจะอยู่กับที่นั่นแหละ ปักหลักอยู่นั่นแหละ ทำให้แน่นหนามั่นคง ทำจนกระทั่งถึงตายก็ได้ บางอย่างบางอัน ต้องใช้เวลาชั่วชีวิต ต้องซ้ำซาก เช่นการปฏิบัติธรรมนี้ เราซ้ำซากปฏิบัติ ก็คือให้มันอยู่ในหลักของโพธิปักขิยธรรม ซ้ำซากไปจนตายนั่นแหละ ถ้ายังไม่บรรลุถึงจุดสำเร็จสูงสุด เป็นพระอรหันต์ ยังไม่เสร็จกิจ คุณก็ต้องทำให้เสร็จนั่นแหละ

ตอนนี้เราเข้าพรรษา เราก็จะเน้นอะไรต่ออะไร ให้พวกเขาได้สังวรระวัง ให้เอาจริงเอาจังเพิ่มขึ้นนะ เราลองมาฟังดู อาตมาจะอธิบายอนุปฺพฬิกถาให้ฟัง ไม่ขยายความละเอียดลออนักหรอก แต่เราก็จะเริ่มต้น อนุปฺพฬิกถา ๕ เป็นหัวข้อธรรมะที่ท่านสอนตอนแรกก็สอนกับ ยสमानพ ตอนนั้นยังไม่ได้เป็นพระ

อนุปฺพฬิกถา ๕ นี้มี

๑. ทานกถา

๒. สีลกถา

๓. สัคคกถา

๔. กามาทีนวกถา

๕. เนกขัมมานิสังกถา

ทานกถา ก็พูดกัน พรรณนากันถึงเรื่องทาน

ศีลกถา ก็พรรณนากันถึงเรื่องศีล

สัคคะ แปลว่าสวรรค์ ก็พรรณนากันถึงเรื่องสวรรค์

กามาทีนวะ ก็พรรณนาถึงโทษ โทษของความอยากความใคร่นี้
เรียกว่ากาม โทษของความอยากความใคร่

เนกขัมมานิสัง ก็หมายความว่า อานิสงส์ของการออกจากกาม
เนกขัมมะ + อานิสงส์ เนกขัมมานิสังกถา การพรรณนาถึง
อานิสงส์ของการออกจากกาม ออกจากความใคร่ ความอยาก
นอกจากกามแล้ว ก็ต้องออกจากภพ ทั้งรูปและอรูปรูปอีกด้วย

ทานกถา

เรื่องทาน เราก็พูดกัน อธิบายกันมามาก พรรณนาถึง
ความหมายของทาน การทาน จนกระทั่ง ให้ฝึกหัดอบรม ทาน
ตั้งแต่วัตถุไป จนกระทั่งถึงทานกิเลส ทานความโลภ ความโกรธ
ความหลง ออกจากตัวเราเองจนได้ เสร็จแล้วเราก็เอามาทานคน
อื่นต่อ ก็คือจะเรียกว่าเป็นธรรมะ เป็นคำสอนก็ได้ ทานธรรมะ ทำ

ทานธรรมะ ก็คือคำสอน หรือนำพากัน ผู้ใดนำพา ผู้ใดช่วย
เหลือเพื่อพ่าย ก็ได้รับการเสียดละ ช่วยเหลือเพื่อพ่าย ให้ผู้อื่นได้
พัฒนาตนเอง ได้ลดละกิเลสด้วย การช่วยเหลือนั้นแหละ เป็นการ
เสียดละ เป็นการทำความอันยิ่งใหญ่ ทานอะไรก็ไม่ยิ่งใหญ่เท่า
ธรรมทาน ทานธรรมะนี้ เพราะฉะนั้น ทานธรรมะ ตั้งแต่แรกเริ่ม
อธิบายบอกกล่าวถึงความถูกต้อง ความดีงาม หรือทางปรมาตม์ ก็
การละกิเลส ให้รู้ถึงการละกิเลสได้นี้ วิเศษสุด และนำพากัน
ช่วยเหลือเอาใจใส่ เคี่ยวเข็ญกันด้วย จะเคี่ยวเข็ญจะนำพากัน
อย่างไร ก็แล้วแต่ อย่างที่เราทำๆ กันนี้ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่
เป็นการเสียดละ เป็นการทำความที่ยิ่งใหญ่นะ กิจการของเรา
กิจการของชาวอโศกนี้ หลักการใหญ่เลย เรานำพาจะให้มาละ
กิเลส การละกิเลสได้จริง เป็นโลกุตระธรรม

การทำให้ลดละกิเลสได้ จึงมีวิธีการ มีการนำพากัน หา
วิธีการนานาสาธิต ที่จะมาช่วยจัดแจงต่อเนือง นำพากันไปให้
จนกระทั่ง ละลดกิเลสให้ได้จริงๆ ให้ได้จนหมดนั่นแหละ เป็นการ
ทำความที่วิเศษ อาตมาทำงานนี้ไม่ทำงานอื่นหรือ ในการที่จะ
ลดละกิเลสได้ ก็ไม่ได้หมายความว่า เราไม่มีงานอื่น ในงานลดละ

กิเลสนั้น เราจะลดกิเลสไปพร้อมกันกับ มีทั้งงานทางสังกัปะ
วาจา กัมมันตะ อาชีวะ ทำงานนี้แหละปฏิบัติลดกิเลสจริง

ทฤษฎีของพระพุทธเจ้านี้ มรรคองค์ ๘ จึงสมบูรณ์แบบที่สุด
เพราะงานลดกิเลสนี้ มีอยู่ทุกอิริยาบถของบุคคล มีพร้อมสรรพ
ไปด้วยกระทำการงาน จริงๆ และ คำว่าอาชีพนี้อะไร คือการงาน
ต่างหาก ส่วนสังกัปะ วาจา กัมมันตะ นั่นคือการกระทำ งานทาง
กาย ทางวาจา ทางใจของคน อิริยาบถของคน กายวาจาใจ
เรียกว่า กัมมันตะ ส่วนอาชีวะนั้นก็คือ การงานที่ประกอบกับ
บทบาทการงาน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำงานต่างๆ มันรวมไว้
หมด กิเลสจะเกิดให้เราละได้ทุกกรรมกิริยา

การปฏิบัติธรรมของพระพุทธเจ้า จึงรวมไว้หมด ทุกกรรม
กิริยาทุกงาน งานทางกาย งานทางวาจา งานทางใจ แล้วถึงงานที่
ประกอบกับวัตถุสมบัติ ข้าวของทุกอย่าง อิริยาบถต่างๆ ที่ทำเป็น
กิจการต่างๆทุกอย่าง ซึ่งเรียกว่าสัมมาอาชีพ แล้วอาตมาก็แปลให้
ฟังแล้วว่า อาชีพไม่ได้แปลว่างานที่ได้เงิน กลับตาลปัตรเสียด้วย
ซ้ำ ถ้าเชื่อว่าทำงานแล้ว ไม่เอาเงินนั้นแหละ ยิ่งได้ทาน ยิ่งได้
เสียสละ ยิ่งได้ละความเห็นแก่ตัว ละความโลภจริงๆ ยิ่งเป็นบุญ
เป็นคุณค่าเป็นประโยชน์ ประโยชน์หลักๆ ทันทาเห็นเลย เราทำ

แล้วเราไม่เอาค่าแรง เราทำหรือเราให้ของคน เราไม่เอาค่า
แลกเปลี่ยนกลับคืนมา มันก็เป็นประโยชน์ให้แก่เขา เขาก็ได้
คุณค่าได้ประโยชน์ ไม่ต้องแลกเปลี่ยนกลับคืนมา คุณค่ามันก็ไม่
ลด ถ้าแลกเปลี่ยนกลับ ให้เขาไปแล้ว เราก็เอาเงินตอบแทนคืนมา
ค่ามันก็หมด ดีไม่ดีอย่างว่าแต่หมดค่าเลย เรียกว่ากำไรทางโลก
ขายของไป กำไรว่าอย่างนั้นนะ หมดค่า แล้วไปชู้ตริตเขามาต่ออีก
นี่ทฤษฎีกำไรขาดทุนอารยชน อาตมาก็พยายามอธิบาย แม้แต่
เด็กๆก็อธิบายให้ฟัง เด็กๆเขาก็เข้าใจได้

อาตมาบอกแล้วว่า *คนเราเกิดมาเพื่อทำทาน* เท่านั้นเอง เกิด
มาเพื่อมีชีวิตพลังงานต่าง ๆ นานา เมื่อมาทำงานทำการ ออกกำลัง
กายวาจาใจ อะไรออกไป เป็นกิจการงานอะไรอีกด้วยซ้ำ สร้างสรร
อะไรก็แล้วแต่ *เพื่อมาทำทาน* เท่านั้นแหละ เพื่อมาให้ผู้อื่น สุข
ยอดไม่มีอื่นหรือใครทำให้ตรงสัจจะทีว่่านี่ ได้มากเท่าไร ก็เป็น
คนมีคุณค่า ประเสริฐสุดยอดมากเท่านั้นๆ แล้วงานที่สูงสุดยอด งาน
ที่มีค่าอะไรหลายๆ ก็มีค่าซ้อนๆขึ้นไปเหมือนกัน มันเป็นงานทำทาน
ที่เป็นงานทาน เรื่องของศาสนา เรื่องของธรรมะสูงๆ ละเอียดลอบ
ดีๆ ก็ยิ่งค่าแพง เป็นคนมีประโยชน์สูง อย่างเป็นสังฆธรรม

ศีลกา

เรื่องของศีล ก็เป็นหลักการ มีหลักการทั้งนั้นแหละ ในอะไรก็มีหลักการ มีกฎ มีหลัก มีระเบียบ มีวินัย พวกเราก็มาอยู่ในกฎ ในระเบียบในวินัยกัน

อย่างเด็กๆ ที่มาเรียนอยู่ที่นี่ มีกฎมีระเบียบเยอะกว่าเด็กๆที่อยู่ข้างนอก เด็กพวกนี้ก็มีศีล อย่างว่าแต่ศีล ที่ตั้งว่า ปาณาติปาตา ศีล ๕ เท่านั้นเลย เด็กมาอยู่ในกรอบ ในระเบียบ ในกฎนี้ พวกนี้ศีล หรือว่าเราทำงานอยู่ในกลุ่มไหนก็แล้วแต่ เราก็มีหลักเกณฑ์ของเรา มีระเบียบวินัยของเราตกลงกันนะ เป็นที่รู้จักกันนะ แม้แต่เรากำหนดหลักเกณฑ์ให้แก่ตัวเอง ก็เป็นศีลของตัวเอง ถ้าหลักเกณฑ์นั้น เรากำหนดกับหมู่กลุ่ม อย่างนี้นะ เราตกลงจะเอาอย่างนี้นะ แล้วเราก็ทำให้มันเหมือนกัน เรียกว่าสอดคล้องกัน ตามที่เราตกลงกัน มีมติ เป็นศีล

คนที่มีมติประชุมกันแล้ว มีมติตกลงกันแล้วทุกที่ไป แล้วไม่ทำตามมติ คนนั้นคือคนไร้ศีล เป็นคนที่ไม่อยู่ในกฎ ในระเบียบ ในหลักการที่ตกลงกัน หรือเราว่าจะต้องกระทำตามเหตุผลนี้ ความเป็นอย่างนี้ เป็นคนไร้ศีล พูดกันไปแล้ว ก็ออกไปตามเรื่องตามราว

ตามกิเลส ตามอำนาจอำเภอใจอย่างนั้น เป็นคนไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีกฎ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัย ไม่มีศีลนั่นเอง เข้าใจศีลให้ดีนะ

เพราะฉะนั้น ใครตกลงมีมติตกลงกับหมู่ หรือตกลงใจตนเอง ก็บอกแล้วว่า ก็เป็นกฎเป็นหลัก เป็นศีลของตัวเอง ถ้าตกลงกับหมู่ แล้ว ก็ต้องทำให้ตรงกัน หมู่เล็กก็ตาม หมู่ใหญ่ก็ตาม เราก็ทำให้มันตรงกัน ตามที่เราตกลงว่า นี่เป็นกฎเป็นหลัก เป็นมติ ในสิ่งที่ได้ สัญญากันลงไปอย่างนี้ สัญญาก็คือการกำหนด กำหนดกันไป อย่างนี้ ก็ต้องให้เป็นอย่างนั้น เรียกว่าเป็นศีล นี่ก็อธิบายขยาย ความเรื่องศีล ให้ฟังอีกนิดหน่อย

สังคคกถา

สังคคกถา กถาก็แปลว่า การพรรณนาหรือการพูด คำพูด สังคคนี้แปลว่าสวรรค์ เจ้าตัวสวรรค์นี้แหละ เป็นตัวร้ายกาจมาก ในโลกียะ เพราะคนมันไม่รู้จักสวรรค์ แล้วหลงสวรรค์ คนที่หลงสวรรค์ สวรรค์มันก็คือสิ่งที่เสพสมสุขสม แล้วเราก็ยินดีปรีดา ได้ เพลิดเพลิน เอร็ดอ่อย สนุกสนาน พวกคุณรู้จักกันทุกคนแหละ มัน รสอ่อยนะ รสเพลิดเพลิน รสสนุกสนาน รสที่ยินดีปรีดาอะไร ก็ได้ ทั้งนั้นแหละ มันเป็นอารมณ์ชื่นใจ อารมณ์พอใจ อารมณ์ยินดี

จนกระทั่ง มันจัดจ้านไปขนาดไหนก็ตาม ยินดีพอใจ เอรีดอรรอย ถึงขนาดเต็มแรงเต็มกา ดิด เต็ม ชื่นใจ ประทับใจ อะไรขนาดไหน ก็ตามเถอะ มันก็คือสวรรค์ มันเป็นรสทางจิต สวรรค์มันไม่มีอยู่ที่อื่นหรอก มีอยู่ที่จิตเท่านั้นแหละ มันเป็นรสทางจิต แล้วสวรรค์ ที่เสพสมใจอย่างนั้นนะ เป็นสวรรค์ที่คนทุกคนรู้ทั้งหมด ไม่ว่าจะใคร เคยมาทุกคน แม้แต่สัตว์เดรัจฉานก็ยังคงเคย สัตว์เดรัจฉาน ก็เริ่มสะสมอารมณ์เสพสมอย่างนี้มาแล้ว มาเป็นคน ก็ติดกันเข้าไปใหญ่ นึกว่าไอ้นี้เป็นจริง เป็นจริง ว่าจะต้องได้ต้องมี ถ้าไม่ได้ไม่มีแล้ว ชีวิตมันไม่สดชื่น ชีวิตมันจืดชืด อะไรก็แล้วแต่ หลงมานาน

สัจจะ สวรรค์ที่กำลังกล่าวถึงนี้ เป็นสวรรค์โลกียะ สวรรค์เสพสมสุขสม ได้สุดยอดแห่งความพอใจ ชื่นใจ เอรีดอรรอย เขาก็เรียกว่า เป็นความสำเร็จแห่งความใคร่ เราใคร่อะไร หรืออยากได้ อะไร พออยากได้ แล้วก็เสพสมใจดังที่กำหนด มันก็เป็นรสชาติทางใจ ปรงแต่งบับเข้าไปเลย เร็วนะ การปรงแต่งนี้เร็ว สังขารนี้เร็ว ปรงแต่งเป็นรสชาติอรรอยสมใจบับ อากาที่มันเป็นสุขเวทนาพีบขึ้นมา ที่ไปเสพสมใจนั้นแหละ เรียกว่าสวรรค์ รู้จักสวรรค์ให้ชัดๆ ใจของใครของมัน สวรรค์ของใครของมัน

สวรรค์ไม่ได้อยู่บนฟ้า ไม่ได้อยู่ที่ไหนๆ ไม่ได้มีสถานที่ ไม่ได้มี
อะไร สวรรค์ไม่มีตัวตน ไม่มีอะไรๆ อยู่นอกจิตวิญญาณ ไม่มี
มี ! สวรรค์เป็นอารมณ์เสพของจิตเท่านั้น ที่เกี่ยวข้องกับรูป รส
กลิ่นเสียงสัมผัส เกี่ยวข้องกับความกำหนด เรียกว่า กามตัณหา -
ภวตัณหา เสพสมตามตัณหา ก็เป็นกำหนดขึ้นมา หรือแม้แต่จะ
เป็นตัณหา ในวิภวตัณหา ตัณหาในเสพสม ในคุณค่าอะไรสูงๆ
ขึ้นมา ทำดีได้สมใจ ก็เป็นสวรรค์บ้าง แต่สวรรค์ทำดีได้สมใจ จะ
เป็นอุตมการณ เป็นวิภวตัณหา ดีที่ว่านี่ ต้องเป็นดียิ่งดี ในระดับ
โลกุตระ ดีในระดับปรมาตตสัจจะ ก็เป็นวิภวตัณหา เป็นความ
อยากใคร่ ในสิ่งที่เป็นโลกอีกโลกหนึ่ง โลกเจริญขึ้นนะ เป็นโลก ถ้า
ตัดกรอบของโลกก็ยะกับโลกุตระ ก็คือได้สมใจ ในความบรรลुสุ
ภุมิโลกุตระภูมิ หรือโลกุตระธรรม อยู่ในโลกใหม่ เป็นโลกของ
โลกุตระธรรม นั่นเรียกว่า วิภวตัณหา ซึ่งเป็นตัณหาที่ละโลกนี้ คือ
ไม่อยากได้ ไม่อยากได้อะไร ไม่อยากได้โลกเก่า แล้วเอาปรโลกคือ
โลกใหม่ โลกที่พระพุทธเจ้าท่านค้นพบ เรียกว่าโลกุตระภพ หรือโล
กุตระภูมิ เป็นโลกชนิดใหม่จริงๆ นะ คนจะรู้เลยว่า มัณรชชาติก็ไม่
เหมือนกัน ก็คือล้างรสโลกีย์ สวรรค์ลวง สวรรค์โลกีย์ที่ได้เสพสม
นี่แหละเป็นตัวร้ายของโลกียะ

เมื่อเราเข้าใจรสของโลกก็อย่างนั้นแล้ว เราก็ไม่ต้องไปยินดี
ยินดีร้ายมัน ลองหัดเลิกรสโลกก็แบบนั้นดูซิ นั่นละ จิตจะสงบลง
แล้วก็เหตุแห่งทุกข์ก็ต้องดับ ดับเหตุแห่งความอยากด้วยนะ เหตุ
แห่งความอยากมาเสพสมด้วย ดับเหตุแห่งความอยาก ดับเหตุคือ
ตัวความอยากนั้นนะ ดับหรือว่าไม่ต้องไปอยากอย่างนั้น อยากมา
เสพสมทำไม สุดท้าย เราไม่ต้องเสพสม แล้วไม่ต้องมีรสสังขาร
ด้วยการปรุงแต่งเสพสม

เช่น แต่ก่อน เราเคยติดรูปอย่างนี้ รสอย่างนี้ กลิ่นอย่างนี้
เสียงอย่างนี้ ถ้าเราได้ตะเตแล้ว โห้ รสอร่อย เราพยายามฝึกหัด
จนกระทั่งไม่ได้ยินดียินดีร้าย ก็บรสอร่อยนั้นแล้ว อาการอร่อยชื่นใจ
อย่างนั้นนะ หายไป ก็ธรรมดา สามัญก็ธรรมดา ใครจะปรุงมา
อย่างไร ใครจะปรุงสี ปรุงรส ปรุงกลิ่น ปรุงสัมผัสตะเตต้องมายังไง
มันก็อย่างนั้นแหละ ก็อย่างความจริง ตามความเป็นจริงของมัน
แต่เราไม่มีการเกิดรส เป็นอัสสาทะ รสอร่อย รสที่มันซึ้งนึ่ง
ขึ้นมาอีกอันหนึ่งนี่ อันนั้นตัวนั้นแหละไม่มี มันลึกซึ้งหน่อยนะ คุณ
จะต้องอ่าน คุณจะต้องเรียน มันไม่มี มันก็ปกติง่ายๆ เช่น เอา
ลิปสติกมาทาให้เด็กผู้ชายนี่ คงไม่ใช่เก๋นะ เอามาทา เด็กแกก็ไม่
เกิดรสอร่อยหรืออะไรหรอก ไม่เกิดสุข ไม่เกิดสวยงาม โห้ มัน

วิเศษอะไร เด็กผู้ชายคนนี้ เขาจะไม่รู้สึก นั่นแหละ ความเฉยๆ ดี
ไม่ดี มันจะผลักเอาด้วยซ้ำไปว่า ว่าเหนียวเหนอะ หรือว่าอะไรด้วย
ซ้ำไป ใ้ออย่างนั้น ยังไม่เป็นรสกลางๆ ไม่มีรสอร่อย ไม่มีรสข็งด้วย
ยังไม่มีรสผลักด้วย ถึงจะเรียกว่ารสกลางๆ เรียกว่ารสว่าง ก็ทำ ก็
ทำได้ ถ้าเชื่อว่าวางใจได้นะ ไม่ผลักไม่ดูด เอาลิปสติททาปาก มัน
ก็ทาปาก ก็เหมือนกับเรากินอาหาร ที่คนอื่นเขาอร่อย เราก็กิน
อย่างนั้นแหละ ก็กินรสอย่างคนอื่นเขาก็ได้ แต่เขามีตัวอร่อย เรา
ไม่ต้องมีอร่อยนั้น แต่เราก็ได้กินรสเดียวกัน ถ้าของอย่างเดียวกัน
คนอื่นกิน เขาก็ได้รสอย่างนั้น มันหวาน ก็หวาน มันเค็มก็เค็ม มัน
ขมก็ขม มันเปรี้ยวก็เปรี้ยวเหมือนกัน รสนั้น มันไม่ประหลาด อะไร
มันเป็นรสของจริง ตามความเป็นจริง

แต่อัสสาทะ รสอร่อยที่มันเป็นอุปาทาน มันเป็นรสโลกีย์ ที่
คุณไปปรุงไปแต่งมานั้นนะ มันไม่มีจริงๆ เคยมีก็หายไป แต่เราก็รู้
เราไม่ผลักด้วย ควรกินก็กิน ควรรับก็รับ ควรมีก็มี ควรใส่ก็ใส่ ควร
ดูก็ดู ควรได้ยินก็ได้ยินดี ควรเกี่ยวข้องก็เกี่ยวข้อง นี่คือสวรรค์ และ
มันเป็นสวรรค์อย่างโลกียะ ที่จะต้องได้รับรสอร่อย แล้วก็ได้เกิดรส
อร่อย นั่นคือสวรรค์ รสอร่อยโลกียะ พอเราลดรสอร่อยโลกียะลง
ไปได้ ลดไปจริงๆ จนกระทั่ง มันไม่มี มันก็ไปเป็นคนอีกชนิดใหม่

เป็นคนอีกโลกหนึ่ง เป็นสวรรค์ใหม่ สร้างสวรรค์ใหม่ การมีของ
โลกียะ ของโลกๆ เรียกว่าโลกียรส อันนั้นเป็นสวรรค์ของโลกียะ
ธรรมดาสามัญ มีทุกคน เคยมาทุกคน คนมาลดรสโลกียะได้ ลด
โลกียรสได้ ก็เป็นคนชนิดใหม่ เกิด เกิด ถ้าลดได้เรื่อยๆ ก็เป็นอุบัติ
เทพ ถ้าได้เสพรสสมาธิอย่างโลกๆ อย่างโลกียะ เขาเรียกว่า สมมติ
เทพ เป็นเทวดาสมมติ ซึ่งเป็นทุกคน สมมตินี้แปลว่า รู้กันทั่ว รู้
ด้วยกันทั่ว ทุกคนรู้กันหมด แต่ว่าจะมีญาณปัญญาหรือไม่ว่าไม่รู้
นะ แต่ว่าคุณรู้รสอร่อย คุณเสพรสอร่อยอยู่ที่เสพมันอย่างไม่รู้ ก็
คือม गयाเลย ถ้ารู้ตัวแล้วก็อ่านออก แล้วก็ลดมัน ลดรสกิเลสนั้น
ได้จริง ลดรสอร่อยนั้นได้จริง คุณก็เกิดใหม่เป็นอุบัติ อุบัติแปลว่า
เกิด เป็นเทวดา ที่เกิดขึ้นไป เกิดขึ้นไป จนคุณหมดรสอร่อยนั้น
เรียกว่า วิสุทธิเทพ เป็นเทพบริสุทธิ์แล้ว เป็นเทพที่ไม่มีรสอร่อย
ของโลกียะแล้ว เป็นเทวดาสมบุรณ์ เป็นพระอริยเจ้า อรหัตผลเลย
แหละ คุณจะไม่อร่อยในรสของอะไรเป็นเหตุ รสอร่อยในอาหาร
รสอร่อยในของเสพติด รสอร่อยในเครื่องแต่งตัว รสอร่อยในลาภ
ในยศ รสอร่อยในสรรเสริญ รสอร่อยในอะไรก็แล้วแต่ ที่เป็นโลกียะ
ที่ได้สมาธิ แม้มันได้ แต่มันได้สมาธิเหมือนกันนะ แต่ไม่เกิดรส
อาการที่ว่านี้ คุณอยากจะทำดี นี่เป็นวิภวาทด้วย คุณสร้างอันนี้
เพื่อเสียสละให้คนอื่น คุณทำให้เต็มทีเลย แล้วคุณก็ไม่เกิดพุงใจ

อะไรเลย ไม่เกิดอาการฟู ที่เป็นรสอร่อยใส่ใจเลย ไม่เกิดในใจ ไม่เกิดตัวนั้น นั่นคืออรหัตผล จิตวิมุตติ จิตหลุดพ้น เป็นวิสุทธิเทพ เทวดาบริสุทธิ์ เป็นสวรรค์ที่ยิ่งใหญ่ ต่างจากสวรรค์โลกๆ

เราจะต้องเรียนรู้ออกจากสวรรค์ลวง รสของสวรรค์แบบนี้ ต้องรู้ตัว การออกจากสวรรค์ลวง ข้อ ๔ ท่านเรียกว่า

กามาทีนวะ

ต้องเห็นโทษของสวรรค์ลวง โทษที่เสพกาม เสพความใคร่ ความอยากได้สมใจ แล้วก็มีรสของกาม เรียกว่า กามาทีนวะ เห็นโทษ การเห็นโทษนี้ จะต้องเห็นด้วยญาณปัญญา ต้องพิจารณา ต้องไตร่ตรอง ต้องตรวจสอบ เพราะมันนานมาเหลือเกิน อะไร สมใจสังขารปุ๊ป รสอร่อยเกิดสมใจ แหม มันชื่นใจ มีชีวิตชีวาอยู่ตลอดเวลา เพราะมันเป็นอย่างนั้นมาแต่ไหนๆ เป็นมาตั้งแต่ เดรัจฉาน บอกแล้ว แม้คนมาเป็นมนุษย์ มาเป็นคนแล้ว คนก็ยัง เสพรสอร่อยของกามนี้มาอยู่ตลอด ทีนี้เรามาเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ พิจารณาออก แล้วก็จะต้องเห็นโทษมันนี่ โอ้โฮ กินเมื่อไหร่ก็อร่อย เมื่อนั้น ได้สมใจในเรื่องทางตาทางหู เมื่อไหร่มันก็ยังเป็นความสุข อยู่เมื่อนั้น มันยังอร่อยอยู่เมื่อนั้นแหละ นี่มันยาก มันลวงอยู่ตรงนี้

จะต้องเห็นโทษของมัน พิจารณาสิ ถ้าเราจะต้องไปติด ใ้สิ่ง
ที่โลกเขาก็ว่า มันไม่ดีใช่ไหม อบายมุข แล้วเราก็ไปรสร้อยมันอยู่
อย่างนั้น ก็พยายามดูสิ อบายมุขนี้ บางที่เขาก็มีกฎหมายห้าม
ด้วยซ้ำไปนะ สุกฝุ่นเป็นต้น สุกเฮโรอีนเป็นต้น ถึงแม้เขาไม่ห้าม
ดื่มเหล้า สุกบุหรี่ อะไรอย่างนี้เป็นต้น มันก็ยังไม่ใช่ของดีของดี
อะไร เป็นรสร้อยอยู่อย่างนั้นทำไม เห็นโทษมันให้ได้ เป็นภัย เป็น
โทษ เจ็บๆป่วยๆ เสียเงินเสียทอง ต้องเสียเวล่ำเวลา เสียโน่นเสียนี่
เห็นโทษของมันให้ได้ว่า ถ้าเราไปเสพไปติดอยู่ โทษมันมีมาก
เท่าไร คุณค่ามันมีเท่าไร ถ้าคุณค่าก็รับแต่เพียงคุณค่าจริงๆ
มันไม่ต้องเสพต้องติด บางอย่างไม่มีคุณค่าด้วยซ้ำ เพราะว่าเรา
เสพมากเกินไป เห็นโทษมันจริงๆ พิจารณาโทษมันทุกอย่าง แม้แต่
เราจะต้องไปเหน็ดเหนื่อย เสียแรงงาน เสียเวลา เสียทุนรอน เสีย
อะไรก็เป็นโทษเป็นภัย ทั้งนั้นแหละ

เพราะฉะนั้น ในอบายมุขนี้ มันเห็นได้ง่ายกว่าสิ่งที่ต่ำ สังคม
เขาไม่ยอมรับ หรือสังคมเขารู้กันทั่วว่า อันนี้มันเลิกได้ดี ใครไม่
ไปเสพไปติดอย่างนี้ดี จนเราทำให้ไม่เสพไม่ติด เพราะเรารู้จักว่า
รสร้อย หรือรสเราไปติดไปยึดนี้ มันก็คือกิเลส ล้างกิเลสนั้นออก
จนไม่มีรสร้อยนั้น ไม่ต้องไปติดไปยึดนั้นได้จริงๆเลย ให้ได้ ก็เป็น

การออก นอกจากเห็นโทษแล้ว คุณจะต้องออกจาก เรียกว่า
เนกขัมมานิสังสะ

เนกขัมมานิสังสะ

เห็นประโยชน์ ในการออกมาจากกาม ออกมาจากรสอร่อย
ออกมาจากการไปเสพสุข อย่างนั้น เรียกว่า เนกขัมมะ เห็น
ประโยชน์ในการออกมา เห็นโทษในการที่ไปติดไปยึด ไปเสียเวลา
บำเรอตนอยู่ แต่เห็นประโยชน์ ในการออกมาจากรสกามเหล่านั้น

ที่นี้เรื่องซ้อนอีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องโทษะ กาม พยาบาท นี่เป็น
คู่หนึ่ง พยาบาท โทษะ กามเป็นความใคร่อยากได้สมใจตน กาม
เป็นอาการที่สังขาร ที่จริงกามก็คือ การสังขารจากอัตรากับกาม
อัตรากับกามผสมพันธุกัน แล้วก็เกิดมาเป็นโทษะ การใคร่อยาก
คือกาม อยากได้มาสมใจให้ตัวกู พอกูไม่ได้สมใจกู เท่ากับ ลองทำ
สิ สมการนี้ การใคร่อยากมาให้ได้ตามใจ ที่กูกำหนดอุปาทานยึด
ติด แล้วยังไม่ได้สมอยาก ของกู บวกกับอัตรตา คือตัวกูของกูนี้มัน
ไม่ได้ ยังไม่ได้ พอมันอยาก มีอาการอยากแล้ว มันไม่ได้มาตามใจ
กู ยิ่งมีคนมาขัดขวางต้านกัน จะเกิดอะไรขึ้น ๆ เกิดไม่พอใจ
จนกระทั่งถึงโทษะ เกิดโทษะ เพราะฉะนั้น โทษะนี้เกิดได้ก็เพราะ

กาม แล้วมันก็ลวงคน ไม่ใช่ลวงหรรอก มันเห็นชัดอยู่แล้ว เพราะ
ปรุงเร็วเหลือเกิน มันเป็นการโกธ การไม่ชอบใจ ก็ปรี๊ดขึ้นมาเลย
มีโทษใหม่ โทสะมีโทษใหม่ มีโทษใหม่ ท่านอธิบาย ในนี้ อธิบาย
ในพยาปาทาทีนวะ โทษของพยาบาท อาทีนวะแปลว่าโทษ
พยาบาทมีโทษใหม่ มีโทษ ไม่มีคุณเลย ซึ่งอาตมาเคยบอกว่า
แม้แต่ความไม่ชอบใจ แม้นิดหนึ่ง ไม่ต้องเอาไว้ในใจ เอาออกให้
หมด

เราจะต้องมาออกจากโทษ หรือออกจากพยาบาท ออกจาก
โทสะด้วย หรือไม่ออก หรือจะเอาไว้ก่อนด้วยซ้ำไป ก่อนกามาทีน
วะ เพราะว่าใคร่อยาก ในการที่อยากจะสร้างสรรค์ อยากจะ
เสียสละ อยากจะทำดี มันยังมีคุณค่า แต่อยาก อยากจะโกธ
อยากจะไม่ชอบใจ อยากจะชัง อยากจะพยาบาท อยากจะ
อาฆาต อยากจะแก้แค้น อยากจะรำคาญพวกนี้ เป็นลูกเต้าเหล่า
หลาน ของโทสมูลทั้งนั้น อาการพวกนี้ มากกว่านี้ อาตมาเคย
อธิบาย แม้แต่ริษยา แม้แต่มีกษะ ปลาสะ อาชีพ ตระหนี่ถี่เหนียว
อะไรพวกนี้ ลูกของโทสะทั้งนั้นเลย สายโทสมูลทั้งนั้นเลย สรุปล
แล้ว ก็ตัวโทสะนี้ ต้องออกก่อนกามด้วยซ้ำ ต้องละออกก่อนกาม
แต่พวกเรามีโทสะ อยู่ในใจกันบ้างหรือเปล่า ใครหมดแล้วยกมือ

ขึ้น เกลี้ยงแล้ว ไม่มีโทษแล้วตอนนี้ ถอนอาสวะสิ้นแล้ว มีใหม่ ยังมีอยู่ทุกคน เพราะฉะนั้น เรามาเอาก่อนอื่นกันเถอะ

วันนี้มีกระดาษ เทศกาลเข้าพรรษา สัปดาหฺ์แห่งการพิจารณาโทษของโทษะ ใน ๗ วันต่อไปนี้ มาเอาไป แล้วทำแบบฝึกหัดดู ใน ๗ วันต่อไปนี้ ตลอดเวลาที่ท่านตื่นอยู่ ใ้ตอนนอนหลับ มันคงไม่รู้ละนะ มันโกรธเมื่อไหร่ ไม่รู้ละนะ มันไปโกรธในฝันคงยาก เอามัน ตอนตื่นนี่ละนะ ตลอดเวลาที่ท่านตื่นอยู่ ขอให้ท่านพิจารณา คิดนึกให้มาก ถึงโทษของโทษะ จะเรียกว่า โทสาที่นวะก็ได้ ไม่ใช่ กามาที่นวะ โทสาที่นวะ คิด นึกคิดให้มากถึงโทษของโทษะ ว่ามีอะไรบ้าง พอมันโกรธ หรือมันโทษะขึ้นมา มันพยายาม มันจะคิดได้ ถึงขั้นลูกของโทษะมูลก็ได้นะ แล้วมันมีผลไม่ดีอะไรบ้าง มันมีอะไรบ้างโทษของมัน โทษความไม่ดีไม่งามของมัน และอานิสงส์ที่นี้ อานิสงส์ ก็แปลว่าประโยชน์ อานิสงส์ของการออกจาก เนกขัมมานี่ ออกจากโทษ ออกจากโกรธทั้งนั้นแหละ ออกจากทั้งโทษะ และโลภะ ไม่ใช่ออกจาก แต่กามอย่างเดียว บอกแล้วว่า โทษะนั้น มันเกิดจากกาม เพราะฉะนั้น กามที่ลึกที่สุดก็คือ ตัวที่ยังต้องการ มา อยู่ตลอดเวลา

แม้แค่ต้องการ จะให้ต้องการมาบ้ำเรอตนจริงๆ ก็คืออกาม
โดยตรง ต้องการแล้วไม่ได้สมใจ จึงเกิดโทษะ อย่างที่บอกแล้ว มัน
ก็เกิดไปจากตัวกาม เพราะฉะนั้น อธิบายตัวกามาที่นวะตัวเดียว
ขยายออกเป็นโทษะ อย่างที่อาตมากำลังขยายให้ฟังนี่นะ
เพราะฉะนั้น อานิสงส์ของการออกจากโทษะ ที่ท่านเคยได้รับ เราก็
พิจารณาของจริงของเราเลย หรือคิดว่าจะได้รับ อันนี้เรียกว่ายัง
ไม่ได้รับ อนาคต หรือคิดว่าจะได้รับ

ใครจะออกยังงี้ ก็เอาไปลองดู อ่านดู มันก็เหมือนกัน
กระดาศนี้ อาตมากำลังอ่านนี้ อันเดียวกัน แผ่นเดียวกัน แล้วก็
ช่องให้คุณกรอก เอาไปทำแบบฝึกหัดดู ทำการบ้านดู ตั้งใจศึกษา
ศึกษาเรามีอุปกรณ์ เรามีวิธีการอะไร เพื่อที่จะให้พวกเราได้เรียนรู้
เรียนรู้สัจธรรม เรียนรู้ความจริง เด็กๆเข้าใจใหม่นี้ ฟังดูๆ เข้าใจ
ใหม่ นักเรียนเข้าใจใหม่ รู้เรื่องใหม่ พอรู้ เอาไปทำดูบ้าง

นี่เป็นการทำแบบฝึกหัดที่จริง คิดให้ถึงโทษะของมัน โทษะของ
โทษะ นี่กำลังทำแบบฝึกหัดของ โทษะที่นวะ บอกแล้วว่าโทษะที่น
วะ เป็นลูกของกาม ผสมพันธุ์กับอัตตา มันถึงออกมาเป็นโทษ เป็น
โทษะ

เราทำตัวลูกนี่ก่อน ค่อยไปถอนรากถอนโคนแม่ แม่เน้นมันยัง
อาศัยอยู่บ้าง เพราะที่จริงแล้ว โลกนี้เราก็ต้องมีเครื่องอาศัย
เพราะฉะนั้น จะอาศัยที่สุดก็คือ จิตวิญญาณที่เป็นความปรารถนา
หรือความใคร่อยากที่ดี เป็นวิภวตัณหา เป็นความใคร่อยาก
สร้างสรรค์อยู่ ถ้าเรายังมีชีวิต เรายังมีรูปนามขันธ์ ๕ เรายังไม่
ปรินิพพาน เราจะต้องมีความปรารถนานี้อยู่ตลอด เป็นอากังขา
จร หรือเป็นอะไรละ อิจฉาวจร ยังจะต้องดำเนินไป อวจรก็
หมายความว่า มันยังเดินไปอยู่ มันยังมีวงที่เป็นไปอยู่ มันจะต้องมี
อากังขาจร หรืออิจฉาวจรนี้อยู่ เป็นความปรารถนา เป็นความ
ต้องการ จะเรียกอิจฉา จะเรียกฉันทะ จะเรียกอะไร มันมีเยอะ คำ
ว่าปรารถนานี้ มันมีความหมาย ถ้าเราเข้าใจเนื้อหามันแล้ว ก็ไม่
ยากอะไร ลองไปทำดู นี่เป็นสิ่งที่เราพยายามที่จะช่วยกัน ช่วยกัน
ให้เกิดคุณค่า ให้เกิดประโยชน์ ให้เกิดการดำเนิน เจริญขึ้นในตัว
คน ในตัวบุคคล พยายามกระทำกัน ใครไม่เข้าใจถามไถ่กัน ถ้า
ใครเข้าใจดีแล้ว ก็ทำเลย เข้าใจยังไม่ดีอะไร ก็ประชุมกัน เหมือน
อย่างที่เราทำหนังสืออริยสัจ ๔ มา มันไม่เข้าใจดี ก็มาประชุมกัน
วิจัยวิเคราะห์กันไปเรื่อยๆ จนกระทั่งมาถึงมีออาตมาอีกทีหนึ่ง ถ้า
มันไปไม่รอด ก็มาถึงมีออาตมา ออาตมาก็ช่วยเสริมเติมให้อีก แต่
ถ้าไปรอด ทำได้ดี ก็เอาเลย ได้คุณค่า ได้ประโยชน์ทันที ไม่มี

ปัญหาอะไร แล้วเราก็ทำ พหุลีกำมั่ง มันจะเกิดจากการทำให้มาก
ในการฝึกฝนตนเอง มีความเพียร

ไหนๆ เราก็เป็นนักเรียนมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต ที่จะต้อง
เดินทางไปสู่ปริญญา ปริญญาอะไรู้หรือเปล่า จบปี ๔ พระ
อรหันต์ จบปี ๑ นี้ได้แค่ไสดานะ จบปี ๒ สกิทา จบปี ๓ อนาคา
จบปี ๔ อรหันต์ ปริญญาของมหาวิทยาลัยชีวิตนี้ มันยิ่งยวดอย่าง
นี้ มันยิ่งใหญ่ ส่วนใครจะไปเรียนปริญญาโท ไปเรียนด็อกเตอร์
เป็นพระโพธิสัตว์ เรียนปริญญาโท ก็หมายความว่า ไปเป็นพระ
โพธิสัตว์ จบด็อกเตอร์ ก็หมายความว่า เป็นพระพุทธเจ้า ใครจะ
ไปจบด็อกเตอร์ ไปเรียนด็อกเตอร์ ก็ค่อยว่ากันอีกทีหลัง ตอนนี้อา
ปริญญาดูที่ก่อน ปริญญาตรีนี่ เรียน ๔ ปีนะ ไสดา สกิทา อนาคา
จบอรหันต์ถึงจะจบปี ๔ เป็นปริญญาตรี มันต้องทำจริงๆ ในชีวิต
พวกเรา เข้าใจมาถึงขั้นนี้แล้ว ทำได้ทุกคน เด็กๆก็ทำได้ ผู้ใหญ่ก็
ทำได้ทุกคนแหละ ทำ

ถ้าเราสังวรของเราจริง เราอบรมตนเราจริง ใครละจะได้
อบรมตนเรา เราก็อบรมของเรา เราจะไตร่ตรองพิจารณาศึกษา
แล้วก็พยายามอ่าน ยังมีอุปกรณ์วิธีการเขียนนี้ อาตมาว่า มันยิ่ง
กว่าสมัยพระพุทธเจ้า สมัยพระพุทธเจ้า ไม่มีการเขียนการบันทึก

เวลาเราเขียนมาบันทึกนี่นะ ภาษาบัญญัติ กำหนดความหมาย
พวกนี้ มันให้ความเข้มข้น มันให้ความกระชับ มันให้ความกระจ่าง
ในตัวของมัน เพิ่มเติมขึ้นอีกนะ เวลาคุณนึกแล้วก็มาเขียน มา
เรียบเรียงเป็นสำนวนโวหารภาษา เพื่อที่จะบรรยาย สภาวะนี้ คุณ
จะได้นึกคิด เต็มซ้อลงไปอีกนะ คุณคิดดีๆ ที่อาตมาอธิบายให้
ฟังนี้ คุณได้แต่คิดนึก มันก็แค่คิดนึก คุณไปลงบันทึกลงไปอีก
พยายามที่จะใช้คำความ บัญญัติภาษา เพื่อให้มันไปถูกต้องตาม
สภาวะที่จริงนี้ คุณได้กลิ่นกรอง ได้พิจารณาได้รอบรัด ทำอะไรมัน
ลงไปอีก ได้ตั้งเยอะตั้งแยะ มันทำให้ลึกซึ้งๆ ความจริง เป็น
พฤติกรรมจริงของมนุษย์

ใครที่เที่ยวได้มักง่าย เป็นคนช่างดูถูกดูแคลน อะไรเล็กๆ
น้อยๆ พวกนี้ละนะ มีอัตตมานะ ใหญ่ ถือดี แฮ้ย แค่นี้ฉันก็รู้แล้ว
ฉันเก่งแล้ว ฉันวิเศษแล้ว คนที่มีความรู้สึกอย่างนั้น เป็นคนที่
ประมาท ความประมาทนี่ เป็นยอดแห่งธรรมะที่เลวที่สุด ที่
พระพุทธเจ้าท่านรวมเอาไว้ เพราะทุกอย่างอะไรๆ ก็จะไม่ร้ายลง
ได้ หรือว่าเสียหาย และเป็นทุกข์ได้ เพราะประมาทตัวเดียว

ธรรมะอันที่ยิ่งยอดที่สุด ท่านจึงบอกคือตัว อัปปมาโท ความ
ไม่ประมาท เป็นตัวยอด แห่งการศึกษาเลย ตัวไม่ประมาท

เพราะฉะนั้น อย่าไปประมาท แม้โทษภัยอันมีประมาทน้อย ใ้
เรื่องเล็กเรื่องน้อย อย่าไปประมาท ยังมีผู้รู้ท่านแนะนำ ให้ทำจุด
นั้นจุดนี้ อาตมาว่ามันไม่ได้เลวหรอก มีแต่มันจะได้ดี ไซ้ใหม่ ถ้า
เราตั้งอกตั้งใจ พยายามจริงๆ มันจะมีแต่ประโยชน์

ลองอ่านดู สูตรที่ท่านขยายความของ อนุปัปวิหารสมบัติ
พระพุทธเจ้าท่านตรัสของท่านนะ แต่ของเราก็เอามาอธิบาย
ขยายความของเราได้ ท่านตรัสว่าอย่างนี้

อานนท์ ครั้งก่อนแต่กาลตรัสรู้ เมื่อเรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็น
โพิธัสตว์อยู่ (อย่าลืมว่าโพิธัสตว์นี้ จะตรัสรู้อะไร จะตรัสรู้อรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้านะ ไม่ใช่มาตรัสรู้แค่อรหันต์ธรรมดาของคุณนะ
เป็นโพิธัสตว์นี้ ยังไม่ได้ตรัสรู้สุดยอด เป็นอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
นี่

ในครั้งนั้น ความรู้ได้เกิดขึ้นแก่เราว่า เนกขัมมะ (นี่เป็นคำ
กลางๆ) ความหลีกออกจากกาม (การหลีกออกจากกามเป็นของ
พระพุทธเจ้า ท่านกล่าวกลางๆ เดี่ยวอาตมา จะขยายให้ฟังว่า
กลางของคุณเท่าไร กลางของพระพุทธเจ้าเท่าไร ก็คืออย่างกัน
มันเป็นธรรมกาโม หรือ เป็นธรรมกาม

เพราะฉะนั้น ธรรมะในระดับคุณ กับธรรมะในระดับ
พระพุทธเจ้า มันก็คนละกาม ถ้าเข้าใจธรรมกามา หรือธรรมกาม
นะ เนกขัมมะ เป็นทางแห่งความสำเร็จ ปวิเวก เป็นทางแห่ง
ความสำเร็จ ๒ ตัว ๒ ตัวเท่านั้นแหละ มีเนกขัมมะ กับ ปวิเวกะ
ดังนี้ แต่แม้กระนั้น จิตของเราก็ยังไม่แล่นไป ไม่เลื่อมใส ไม่ตั้งอยู่
ได้ ไม่หลุดออกไป ในเนกขัมมะ ทั้งที่เราเห็นอยู่ว่านั่นสงบ คำว่า
นั่นสงบ คำว่าสงบนี้ ก็คือความหมายของวิเวกด้วย ความหมาย
ของวิเวก แปลว่าสงบ ทั้งๆ ที่รู้อยู่ว่านั่นสงบ)

อาณนที ความคิดได้เกิดขึ้นแก่เราสืบไปว่า อะไรหนอเป็นเหตุ
เป็นปัจจัย ที่ทำให้จิตของเราเป็นเช่นนั้น

อาณนที ความรู้สึกได้เกิดขึ้นแก่เราว่า เพราะว่าโทษในกาม
ทั้งหลาย เป็นสิ่งที่เรายังมองไม่เห็น (ฟังดีๆนะ ความนี้จะรู้ ตอนนี้
เรากำลังเอาคำว่าโทษ คำว่าโทษะ มาใส่แทนคำว่ากามเสียนะ ถ้า
จะบอกให้พวกคุณฟังตอนนี้ ก็น่าจะบอกว่า เพราะว่าโทษในโทษะ
ทั้งหลาย เป็นสิ่งที่เรายังมองไม่เห็น ยังไม่ได้นำมา ทำการคิดนึก
ให้มาก และทั้งอนิสงส์แห่งการออกจากโทษะ ในนี้ของท่านว่า
กามนะ อาตมาเอาแทนซะ และอนิสงส์ แห่งการออกจากโทษะ
เราก็ยังไม่เคยได้รับเลย ยังไม่เคยรู้รส รสออกจากโทษะ มันเป็น

ยังไง ยังไม่เคยรู้รสเลย จิตของเราจึงเป็นเช่นนั้น ก็คือจิตที่ยังไม่
แล่นไป ไม่เลื่อมใส ไม่ตั้งอยู่ ไม่หลุดพ้นไป ออกจากโทษะ นั้น
แหละ

อาณนทฺ์ ความคิดได้เกิดขึ้นแก่เราสืบไปว่า ถ้ากระไรเราได้
เห็นโทษะในกาม (อาตมาเอาโทษะใส่แทนนะ) ถ้าเราได้เห็นโทษะใน
โทษะทั้งหลาย แล้วนำมาทำการคิดนึกในข้อนั้นให้มาก ได้รับ
อาณิสงส์ ในการหลีกออกจากโทษะแล้ว พึงเสพในอาณิสงส์นั้น
อย่างทั่วถึงไซ้ร้ ข้อนั้นแหละ จะเป็นฐานะ ที่จะทำให้จิตของเราพึง
แล่นไป พึงเลื่อมใส พึงตั้งอยู่ได้ หลุดออกไปในโทษะ โดยที่เห็นอยู่
ว่านั่นสงบ จบเลย นั่นสงบแล้วหนอ ก็มันไม่มีโทษะ มันก็สงบ

อาณนทฺ์ โดยกาละต่อมา เราได้ทำเช่นนั้นแล้ว อย่างทั่วถึง จิต
ของเราจึงแล่นไป จึงเลื่อมใส ตั้งอยู่ได้ หลุดออกไปในโทษะ ในนี้
ท่านใช้คำว่าเนกขัมมะ หรือในกาม โดยที่เห็นอยู่ ท่านใช้คำว่า
เนกขัมมะเลย บอกไว้แล้ว อาตมาอธิบายเนกขัมมะ ว่าต้องออก
จากทั้งกามและโทษะ โดยที่เห็นอยู่ว่า นั่นสงบ อาณนทฺ์

ฟังดูคำสั้นๆ แต่ละเอียดลอลึกซึ้ง ก็นึกความหมัด ที่
พระพุทฺธเจ้าท่านตรัสนี้ พวกเราคงจะติดอยู่ที่ตรงนี้ เหมือนกันว่า
เอ๊ ทำไมเราทำออกไม่ได้นะ ทำไมเราออกจากกามไม่ได้ ทำไมเรา

ออกจากโทษะนี้ไม่ได้ เพราะเราไม่ได้ตริกรตรง ไม่ได้มี
สติสัมปชัญญะ ไม่ได้พิจารณา ไม่มีสติปัญญา ในการที่จะอ่าน
อารมณ์ มีมุกทุฏฐาตุ มีมุกทุฏฐเต ให้จิตแว่วไว ให้รับรู้ตัวเอง มันเกิด
โทษะเมื่อไหร่ ก็รู้อารมณ์นั้น อ่านมัน พยายามเห็นโทษะของมัน
พยายามพิจารณาเห็นโทษะเห็นภัยของมันจริงๆ เลย แล้วก็
พยายามละหน่ายคลาย ให้มันจริงๆเลย บอกว่า เอ๊ะ มันมีอยู่
มันเป็นโทษะเป็นภัย มันเป็นความตกต่ำ มันไม่ใช่ความเจริญ

เพราะฉะนั้น ใจเราให้หลุดออกมา ให้หลุดออกมา ให้แล่นไป
จากทิศทางที่ควรจะแล่นออก อย่าไปจมอยู่กับอย่างนั้น ให้ออกมา
จากกาม ให้ออกมาจากโทษะ ให้ออกมาจากกามวิตก ให้ออกมา
จากพยาบาทวิตก วิตกแปลว่าตริก เพราะฉะนั้น การตริกก็คือ
การที่กำลังมีอาการ มีอารมณ์อย่างนั้น ตริกในกาม ก็หมายความว่า
กำลังมีความอยากใคร่ ตริกในพยาบาทก็หมายความว่า กำลัง
มีความโกรธ กำลังมีความไม่พอใจ นี่อาตมาอธิบายพยาบาท
ตั้งแต่ตัวสายแรงสุด เรียกว่าโกรธ หรือโทษะแรง จนกระทั่งถึง ไม่
พอใจ มีอาการนิดๆ ในใจมันไม่สบายใจ ไม่พอใจ มันอยาก
ผลัก บอกแล้วผลัก คือสายไม่ต้องการ สายผลัก สายโทษะ สาย
ดูคือสายกาม เราอ่านอาการเหล่านั้น มันให้ออกจริงๆ แล้วก็เห็น

โทษเห็นภัยจริงๆ แล้วก็ดูอานิสงส์แห่งการออกจาก เมื่อเราไม่มี
อาการโทษ อาการโทษะ อาการกามในใจของเราแล้ว เห็น
อานิสงส์ว่า นั่นสงบๆ นั่นสงบ อ้อ มันไม่มีอาการนี้ มันสงบอย่างนี้
(สงบไม่ได้แปลว่านิ่ง มีบรรยากาศ นิ่งๆ เงียบๆ ไม่มีเสียง ไม่มี
กลิ่น ไม่มีรส หรือนั่งนิ่งๆ เฉยๆ ไม่ใช่!) กิเลสมันนิ่ง โทสะมันนิ่ง
โทสะมันตาย โทสะมันไม่กระดิกกระตุกแล้ว โทสะมันไม่มีบทบาท
อาการแล้ว หรือโกรธ หรือตัวไม่ชอบใจ ก็แล้วแต่ ที่มันมีอาการ
หยาบกลาง ละเอียด ขนาดไหนก็แล้วแต่ คุณอ่านอาการของมัน
ให้ออก ว่านี่มันอยู่ในสายโทสมูล

ถ้าอยู่ในกามก็ไปอ่านอาการให้ออก ว่าอยู่ในสายกาม ใน
สายราคมูล หรือโลภมูล อ่านจริงๆ อ่านอาการให้ได้ ออก เราจะ
เกิดญาณรู้รูปนาม หรือรู้อาการ ลิงคะ นิमित อุเทศ อุเทศก็คือ
หัวข้อนี้แหละ หยิบข้อของพระพุทธเจ้า มาอธิบายสู่คุณฟัง นี้อุเทศ
มานิเทศให้คุณฟัง อุเทศนี้มานิเทศให้คุณฟังนี่ไง กำลังสาธยาย
ขยายความ อยู่นี้แหละ เมื่อคุณฟังแล้ว คุณก็ไปอ่านอาการ-ลิง
คะ-นิमित ของคุณเอง แล้วคุณจะมีอุเทศของคุณเอง คุณก็จะได้
รู้จักหัวข้อนั้น ยกขึ้นมาแสดงต่อไปอีกเลย เป็นพระธรรมกถึก
ต่อไป เมื่อคุณรู้สภาวะดีแล้ว รู้อะไรจริงแล้ว มั่นใจแล้ว คุณพูดได้

พูดภาษา ไม่เป็นภาษาธรรมดา แบบที่อยู่ๆ ในภาษาวិชาการนี่เลย
คุณพูดภาษาของตัวเองเลย เหมือนลูกทุ่งเลย ยังได้เลย แต่คุณจะ
พูดถูก เพราะคุณมีสภาวะ เหมือนอย่างอาตมานี้ลูกทุ่ง บางทีไป
เอาภาษาธรรมดา ของเขามาพูด ยังผิดๆถูกๆเลย เขายังหาว่า
อาตมาอธิบายภาษา ที่เขากำหนดเป้าหมายของเขาอย่างนั้น แล้ว
เราเอามาอธิบาย ถ้าเพื่อไม่เหมือนเขา เขาก็ว่าเอา

แต่อาตมาขอยืนยันว่า อาตมาไม่ผิดพลาดในเรื่องสภาวะ
ภาษาอาจจะสับสนบ้าง อาจจะไม่ถูกต้องกับ ที่เขากำหนดยึดได้
บ้าง แต่ขอยืนยันว่าโดยสัจจะสาระ โดยเนื้อหาสภาวะแล้ว
อาตมาไม่ผิดหรอก เพราะอาตมาอธิบาย มีญาณในสภาวะ
อาตมาอธิบายบาลีด้วยญาณ เขาเลยเข้าใจว่า อาตมามีญาณ
รู้จักบาลี ในประเภทที่เรียกว่า ก็คงไปรู้จักภาษาบาลี ก ข ค ง
เหมือนอย่างที่เขาเรียนพยัญชนะ ไวยากรณ์ อะไรนั้นนะ ซึ่ง
อาตมาไม่ได้หมายถึงอย่างนั้นเลย พออาตมาว่า อาตมารู้บาลี
ด้วยญาณ เขาก็หาว่า อาตมาก็คงจะรู้ภาษา อย่างที่เขาเรียนนั้น
แหละ พยัญชนะ ไวยากรณ์อะไร พวกอย่างโน้นนะ ซึ่งไม่ใช่
อาตมารู้สภาวะมัน รู้บาลี แม้ภาษาบาลี ที่บอกสภาวะ อาตมาก็รู้
สภาวะมันในบาลี รู้บาลีเป็นสภาวะ ไม่ใช่รู้บาลีเป็นภาษา อาตมา

ไม่ได้รู้บาดีเป็นภาษา เหมือนอย่างที่เขາหมาย นีมันก็เข้าใจกัน
ไม่ได้ เขาก็ไม่เข้าใจ เขาก็มองไปอีกอย่างหนึ่ง อตมาก็ไม่รู้จะไป
เถียงเขาทำไม อตมาก็ไม่ไปเถียงเขาหรือก เขาก็ว่าไป อตมา
ก็รู้ว่าหมายไม่ถูก เขาเข้าใจอตมาไม่ถูก ก็แล้วไป ก็เท่านั้นเอง

ในความหมายที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้เนะ เนกขัมมะคือ
การหลีกออกจากกาม หลีกออกจากโทสะ ที่อตมาบอกแล้วว่า
เนกขัมมะแปลว่า การหลีกออก การหลุดพ้นออกไปให้ได้ หลุดพ้น
จากอะไร ก็อันนั้นแหละ จนสงบ ปวิเวกะ ปวิเวกะ จนสงบ สงบก็
คือออกไปได้อย่างสนิทเลย หรือ ในจิตวิญญาณเราสงบแล้ว ไม่มี
กิเลส ไม่มีตัวกาม ตัวโทสะ หยาบไม่มี กลางไม่มี ละเอียดยิบไม่มี
ไม่มีธุลีละออง ของกิเลสพวกนี้ ถอนอาสวะ ถอนอนุสัยกิเลสสิ้น
ถอนอาสวะสิ้น โนนแหละ สงบสนิท แต่มันสงบลงไปบ้าง สงบลง
ไปกลางๆ สงบลงไปได้ แต่ก่อนมันจัดจ้าน เดียวนี้มันสงบลงบ้าง
ก็รู้ความจริงให้ได้ ไล่เรียงมันให้ได้จริงๆ

เราลองทำดูนะ ทำแบบฝึกหัดที่ว่าดู พระพุทธเจ้าท่านตรัสนี้
เข้าใจใช่ไหม เพราะว่าโทษในกามทั้งหลาย เป็นสิ่งที่เรายังมองไม่
เห็น ยังไม่ได้นำมานึกคิดให้มาก และทั้งอาณิสยแห่งการออกจาก
โทสะ หรือออกจากกามนี้ เราก็ยังไม่เคยได้รับเลย เราจะยังไม่เคย

ได้รับ แล้วยังไม่เคยรู้รส มันออกมาแล้ว รสมันเป็นยังไง เป็น
วิมุตติรส แต่ก่อนมันเป็นแต่โลภีรส ก็ยังไม่รู้อีก

ต้องทำจนกระทั่ง เข้าใจด้วยญาณของตัวเอง สัมผัสเอง รู้รส
เองเลย เหมือนช้อนอยู่ในซามแกงเองเลย ไม่ใช่มีคนอื่นชิมแกง
แล้วบอกว่าอร่อยไหม เออ อร่อยตาม ที่จริงนะ เราต้องชิมแกงเอง
เราต้องรับรสที่มันพ้นแล้ว ไม่มีโทษแล้ว มันเป็นความสงบแล้ว
มันออกจากโทษะ มันออกจากกามอย่างนี้ มันเป็นรสยังไง วิมุตติ
รสนี้ วิมุตติรสก็คือ รสที่หลุดพ้นจากที่เราจะละออกมา ให้ได้แล้ว
มันจะต้องเห็นจริง มันถึงจะมี จิตแล่นไปได้ดี จิตหลุดออกไปได้
สนิท

เราต้องมาพยายามทำดู แบบฝึกหัดพวกนี้ มันจะทำให้เราได้
นึกได้คิด ได้ซักซ้อม ได้อ่าน แม้จะมีอุปกรณ์พวกนี้ เป็นการทำให้
เคี้ยวขั้นขึ้น อย่างที่อาตมาบอกแล้ว มันจะได้ทำละเอียดลออ
เคี้ยวขั้นขึ้น

ถอดโดย ประสิทธิ์ ฝ้ายทอง

พิมพ์โดย ทองแก้ว ทองแก้ว ๑๖ ก.ค. ๓๗

ตรวจทานโดย โครงการถอดเทปฯ ๒๕ ก.ค. ๓๗

เข้าปกโดย สมณะพรหมจริโย

เขียนปกโดย พุทธศิลป์